9e JAARG^a. № 121.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaya ℔ jaar ƒ 24.– ℔ halfj^r ƒ 12.– ℔ maand ƒ 2.–
„ Java. „ d^o. „ 30.– „ d^o. „ 15.–
„ Buitenb. „ d^o. „ 36.– „ d^o. „ 18.–
„ Europa. „ d^o. „ 50.–
De OOSTPOST verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

MAANDAG 27 MEI 1861.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld,
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

ADVERTENTIEN.

Door het vervroegd vertrek der Mailboot van Batavia zullen de postpakketten, met de overlandmail te verzenden, op Dingsdag den 28sten dezer des middags om 12 uur alhier gesloten worden.

Soerabaija, Namens den Resident,
den 27sten Mei 1861. *De Secretaris,*
(807) **Ch. TROMP.**

Op Dingsdag den 31sten dezer,
zullen ter stapelplaats te *Sekaran*, in de Residentie *Rembang* gelegen, in het openbaar verkocht worden:

± 1000 stuks DJATIE BALKEN
van 3 tot 10 N. ellen lengte.

Nadere informatie te bekomen op het Residentie kantoor alhier.

Soerabaya, *den 7den Mei* 1861.
(721) Namens den Resident,
De Secretaris,
Ch. TROMP.

Op Dingsdag den 4den Junij a.s.

Zullen te *Podjok* nabij *Grissee*, voor rekening van den Lande in het openbaar worden verkocht:

2352 stuks afgekeurde HOUTWERKEN
van verschillende dimensien, waaronder 11 MASTBALKEN, afkomstig van de houtstapelplaats te *Boenga.*

SOERABAYA, *De Resident,*
13 *Mei* 1861. Namens denzelve:
De Secretaris,
(747) **Chs. TROMP.**

Op Zaturdag den 8sten Junij a s.

zal ten bureele van den Resident van Soerabaya,

EENE UITBESTEDING

worden gehouden voor den overvoer van **499** stuks HOUTWERKEN, van *Boenga* naar *Batavia* en *Onrust.*

Nadere informatie te bekomen op gemeld bureau.

SOERABAYA, Namens den Resident,
24 *Mei* 1861. *De Secretaris,*
(797) **Chs. TROMP.**

Veiling van doorgekapt kopergeld.

De Resident van Soerabaija maakt bekend dat op *Vrijdag den 14 Junij aanstaande*, bij 's lands pakhuizen te Soerabaija in het openbaar zullen worden opgeveild

400,000 amsterdamsche ponden doorgekapt kopergeld,
waarvan een monster bij de gemelde pakhuizen ter bezigtiging ligt.

De verkoop zal geschieden op de voorwaarden bedoeld in de *Javasche Courant van den 24 April jl.* No. 33.

SOERABAYA, *De Resident voornoemd,*
den 2 Mei 1861. NAMENS DENZELVEN
De Secretaris,
(696) **Ch. TROMP.**

№ 4384.

EXTRACT uit het register ter besluiten van den Resident van *Soerabaya.*

SOERABAYA, *den 25sten Mei* 1861.

Gelet op de ordonnantie van den Gouverneur-generaal van 22 Januarij 1861 (Staatsblad No. 16).

Gelezen enz.

IS BESLOTEN:

Eerstelijk: Ten vervolge van dezerzijdsch besluit van 3 April 1861 no. 2816, te bepalen dat vóór of uiterlijk op den laatsten Junij van het jaar 1862 van pannen dakbedekking moeten zijn voorzien de woningen en gebouwen gelegen in de ter hoofdplaats Soerabaija staande kampongs:

Kalie Sosok, hoofd Kerto Djoijo.
Pedapoean, hoofd Djoijo Sekattan.
Kebalen, hoofd Pa Samira.
Tambak grinsing, hoofd Wongso Redjo, welke vier kampongsgedeelten allen komen te liggen op terreinen door het Militaire Departement opgehoogd.
Pedapoean, hoofd Djoijo Sekattan, staande op gouvernements grond.
Pedapoean, hoofd Sarie, staande op particulieren grond.
Kebalen, hoofd Samira, staande op gouvernements grond.
Kebalen, hoofd Seno, staande op gouvernem. grond.
Kebalen, hoofd Saripa, staande op particulieren grond.
Kebalen, hoofd Katjong, staande op particulieren grond.
Moeteran, hoofd Pa Patah, staande op particulieren grond.
Moeteran, hoofd Sarie Djoijo, staande op gouvernements grond.

Extract enz.
Accordeert met voorn. register,
De Secretaris,
(803) **Chs. TROMP.**

(*Voor de policie.*) De ondergeteekende verzoekt de ingezetenen van de stad en voorsteden van Soerabaija, met referte tot zijne annonce van den 18den dezer no. 39, om de hekken en pilaren, muren en paggers hunner erven en bijgebouwen, die langs de wegen geplaatst, of van daar zigtbaar zijn, binnen den tijd van dertig dagen van af heden gerekend, behoorlijk te doen witten en herstellen, het schilderen dáár, wáár het noodig is, er onder begrepen, en dezelve steeds in eenen netten en zindelijken staat te doen onderhouden, sub poene eener geldboete van ƒ 10 tot ƒ 50, naar gelang der omstandigheden.

Voorts wordt der gemeente indachtig gemaakt aan het bepaalde bij art. 20 van het policie-reglement (Staatsblad 1829 No. 8) luidende:

„ Ieder ingezeten is gehouden, tweemaal daags den „weg voor, op zijde en achter zijn huis of erf, voor zoo „ver daar een publieke weg langs gaat, te doen begieten, „op eene boete, voor de eerste maal, van één gulden en „daarna van drie gulden, telkens dat zulks verzuimd is, „zullende in geval van volstrekte verwaarloozing van deze „bepaling, het door de policie, op rekening van den „bewoner, aanbesteed worden."

Soerabaija, *De Adsistent Resident*
30 *April* 1861. *voor de policie,*
(673) **E. DIBBETS.**

De ondergeteekende maakt bekend dat de passage over de brug *Kedong Banger*, aan den regteroever der Kalimaas, wegens vernieuwing van af heden tot nadere bekendmaking gesloten is.

De Adsistent Resident voor de policie,
(802) **E. DIBBETS.**

Watersnood op Java.

Opgave van ontvangen giften ten behoeve der noodlijdenden door den watersnood op *Midden-Java.*

Ontvangen bij 's Lands kas te:

Batavia	ƒ	50.—
Samarang	„	22.78
Japara	„	30.—
Rembang	„	35.—
Soerabaija	„	424.63
Kadoe	„	146.20
Soerakarta	„	210.—
Patjitan	„	15.—
Billiton	„	272.39
Riouw	„	170.—
Wester-afdeeling van Borneo	„	811.78
	ƒ	2,187.78
Bedrag der vorige opgaven	„	294,855 87[5]
Totaal der tot heden ingekomen opgaven	ƒ	297,043.65[5]

BATAVIA, *De Directeur van Financien,*
den 22sten Mei 1861. J. W. C. DIEPENHEIM.

(*Gratis.*) De ondergeteekenden, als zulks doelmatig achtende, brengen bij deze aan belanghebbenden in herinnering de advertentie van genoemden directeur, opgenomen in de *Javasche courant* Augustus 1848 no. 65, luidende als volgt:

De directeur der middelen en domeinen in ervaring gekomen zijnde, dat sommige gezagvoerders van schepen en vaartuigen het verkeerde denkbeeld zijn toegedaan, dat zoodanige handelsgoederen, als niet op de manifesten vermeld staan, niet zouden behoeven begrepen te worden bij de algemeene aangifte, welke overeenkomstig het bepaalde bij art. 29 van het reglement op de heffing der inkomende- en uitgaande regten op Java en Madura, (staatsblad 1818 no. 58), binnen 24 uren na aankomst ter reede van eenig schip of vaartuig aan het tolkantoor moeten worden ingediend, maar dat het voldoende zoude zijn om van dusdanige goederen eerst dan aangifte te doen, wanneer tot den invoer derzelve besloten wordt; zoo wordt een ieder wien zulks aangaat bij deze, voor zooveel noodig, bekend gemaakt, dat onder de verpligte en hierboven bedoelde aangiften, alle goederen, waren of koopmanschappen in eenig schip of vaartuig geladen, zonder onderscheid, begrepen moeten worden, onverschillig of dezelve al dan niet op het manifest der lading vermeld zijn, en of dezelve voor rekening van anderen, dan wel voor die der gezagvoerders zich aan boord bevinden.

De Ontvanger der Ink. *De Kontroleur der Ink.*
en Uitg. Regten, *en Uitg. Regten,*
HEIDSIECK. A. BRUNTING.
SOERABAYA, *den 24sten Mei* 1861.

VENDU DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 28sten Mei 1861.

In het sterfhuis van den heer *W. H. Nash*, aan de societeit straat van diverse koopmanschappen en goud en zilverwerken.

Op Woensdag den 29sten Mei 1861.

Voor de toko van de heeren *Mac Lennan & Co*, in de stad van de arakfabriek Dinoijo en

Bij den heer *Waaijfoorth*, te Pesapen van meubelaire goederen.

Op Donderdag den 30sten Mei 1861.

Bij den heer *Deeleman*, in de stad van diverse goederen.

Op Vrijdag den 31sten Mei 1861.

Bij den heer *D. D. van Boeckholtz*, in de chin. kamp, van diverse goederen van de firma *Fraser Eaton & Co.*

Op Zaturdag den 1sten Junij 1861.

Bij den heer *Mac Millan* te Kapoetran van meubelaire goederen enz. (785)

GEBOORTEN.

Voorspoedig bevallen van een *ZOON*,
N. E. D. BERLAUWT REISNER.
Bezoeki, *den 22sten Mei* 1861.
Eenige kennisgave. (795)

VENDUTIE

Op Dingsdag den 28sten Mei a. s.

voor het sterfhuis van wijlen den heer

W. H. NASH,

van LAKEN, CAMBRICS, KOUSEN, NEIGE PENNEMESSEN, KOPERWERK, PROVISIEN in blik, CASTOROLIE enz. enz.

Verder:

diverse **Goud** en **Zilverwerken** bestaande in:

Haarspelden.
Oorringen.
Braceletten.
Broochs.
Ringen.
Kabalja Knoopen.
Kraboes.
Buikbanden.

Omzet van brillanten en diamanten, waaronder van bijzondere grootte.

en voorts losse BRILLANTEN en DIAMANTEN, ZILVEREN LEPELS en VORKEN, enz. zoomede bijouterien van bloedkoralen. (789)

Op den 29sten Mei aanstaande.

zal voor het Commissie huis van de heeren

MAC LENNAN & CO.

In de stad door de ondergeteekende des morgens ten half tien ure, op publieke veiling zonder reserve worden verkocht:

De in volle werking zijnde

ARAKFABRIEK DINOIJO.

geheel compleet met voorradige STROOP en BRANDHOUT enz. enz.

De **Inventaris** en voorwaarden van verkoop liggen ter inzage op het vendu-kantoor alhier en op de fabriek zelve, die inmiddels dagelijks te bezigtigen is, en waar alle informatien zijn te bekomen bij den eigenaar.

(767) **R. VAN DER ZWAAN.**

VENDUTIE
Op Donderdag den 30sten Mei.
BIJ
A. H. DEELEMAN.
VAN
DIVERSE COMMISSIE-GOEDEREN.
(784)

OP VENDUTIE.
Van Donderdag 30 *Mei*
BIJ
A. H. DEELEMAN,
zal bij kleine kavelingen worden verkocht.
Een partij SCHAALPLANKEN van diverse dimensien. (790)

OP VENDUTIE
van aanstaanden Donderdag 30 Mei.
BIJ
A. H. DEELEMAN.
Zal voor rekening van belanghebbende worden verkocht:
G V & C.
G B & C. } No. 70 Een kist à 50 ps. 5/4 MADAPOLLAMS.
BB & Z.
min of meer beschadigd aangebragt per Ned. schip *Soerabaya Packet*, kapt. OLIVIER. (798)

VENDUTIE
Op Dingsdag den 4den Junij
ten huize van wijlen den HoogEdelgestrengen heer
VREEDE,
Directeur van den Artillerie Constructie-winkel.
Van een' netten en goed onderhouden inboedel waaronder eene **piano** *van Ziegler*, verder **1 vis à vis, 1 palankijn, rij- en wagenpaarden,** alsook eene prachtige verzameling **bloemen in potten, diverse vreemde houtsoorten,** enz.
De gesubstitueerde executeur,
(801) **KETJEN.**

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

VERTREKDAGEN DER STOOMBOOT
OENARANG,

KAPITEIN S. VAN HULSTIJN.
Van BATAVIA naar SAMARANG 1, 16, 31 Mei.
Van SAMARANG naar SOERABAYA 4 en 19 Mei.
Van SOERABAYA naar SAMARANG 9 en 24 Mei.
Van SAMARANG naar BATAVIA 11 en 26 Mei.
De Agenten,
(677) **ADAM & CO.**

WORDT GEZOCHT

Scheepsruimte naar **Macassar** voor
p. m. 30,000 dakpannen.
Adres bij
(806) **E. TEN BRINCK & CO.**

Een jong mensch, Duitscher van geboorte, sedert twee jaren in *Indie* op een Handelskantoor werkzaam, zag zich gaarne geplaatst in eene Landelijke betrekking of in eene dergelijke onderneming.
Adres bij den Boekhandelaar G. C. T. VAN DORP, te *Samarang* met franco brieven letter Z. Z. (804)

Een Nederlander van gemiddelde leeftijd, gehuwd, bekend met de Inlandsche talen en grondig bekend met de TABAKSCULTUUR, BEREIDING en AFPAKKING derzelve voor de Europesche markt, wenscht een engagement aan te gaan met het een of ander Handelshuis ter behartiging dier zaken, en is tevens niet ongenegen te participeren in een geheel nieuwe zaak.
Adres onder franco brieven, Letter **A** bij den uitgever van dit blad. (805)

De ondergeteekenden hebben de eer te berigten, dat zij het atelier, gelegen in de verlenging der Kaliesosok No. 2 alhier, met bijbehoorende

KOPER- EN IJZERGIETERIJ
van den vorigen eigenaar, den heer
A. W. Remmert
hebben overgenomen en de daarin gedreven zaken door hen op uitgebreide schaal zullen worden voortgezet onder de firma
GILL & REMMERT.
Zij nemen de vrijheid zich aantebevelen tot het nieuw aanmaken of repareren van alle voorwerpen in ijzer, koper of metaal, op de nijverheid en industrie betrekking hebbende.
SOERABAYA, **Chs. GILL Jr.**
24 *Mei* 1861. **J. J. REMMERT.**
(799)

Met referte tot bovenstaande annonçe neemt de ondergeteekende de vrijheid te berigten, dat het vroeger hem in eigendom toebehoord hebbende atelier met bijbehoorende KOPER- EN IJZERGIETERIJ door hem is overgegeven aan de heeren
C. Gill Jr. en J. J. Remmert.
Genoemde heeren, gedurende geruimen tijd werkzaam geweest bij de Fabriek voor de Marine en het stoomwezen, mogen in alle opzigten worden aanbevolen voor eene rigtige uitvoering van aan hen opgedragen bestellingen.
SOERABAYA, **A. W. REMMERT.**
24 *Mei* 1861. (800)

De Ondergeteekende zijn **Logement** en **Wagenverhuurderij**, genaamd **HOTEL DER NEDERLANDEN**, overgedaan hebbende aan den Heer H. MEIJER, heeft de eer zijne Begunstigers bij deze te bedanken voor de gunst gedurende tien jaren aan hem bewezen, en beveelt den Heer MEIJER in de gunst van het reizend publiek.
BATAVIA, **W. S. VAN HOGEZAND.**
15 *Mei* 1861. (787)

Ingevolge bovenstaande Advertentie neemt de Ondergeteekende de vrijheid zich in de gunst van het publiek aan te bevelen; zullende hij alles aanwenden, om TAFEL, BEDIENING en RIJTUIGEN, in den besten en voor zijne geëerde begunstigers meest aangenamen toestand te brengen.
BATAVIA, **H. MEIJER.**
15 *Mei* 1861. (788)

WISSELS OP AMSTERDAM
voortdurend te bekomen
bij
(794) **P. KERVEL & CO.**

ONTVANGEN
BIJ
GEBRS. VAN DELDEN
KORTE EN LANGE
SPERMACETIKAARSEN.
(786)

TOKO IN MODES
Regtstreeks uit Parijs ontvangen per het schip
TERNATE,
Een allerprachtigst en smaakvol factuur:
DAMES MODEWAREN,
Bestaande uit:
Witte geborduurde robes van 2 tot 7 volants.
Witte tulen japons met kanten volants.
Gekleurde zijden tulen robes à double jupe.
Robes tarlatan van 3 tot 7 volants.
Barége robes à volants.
Idem à double jupe.
Robes jäconnet van 3 tot 9 volants.
Idem milanaises et petits volants.
Idem organdie in soorten.
Japon à la Garibaldi buitengewoon nieuw, zijnde anglais à 7 volants.
Keurige popeline japons.
Challiq japons in diverse kleuren.
Zijden foulard robes.
Zwarte gros de Naples zijde per *japon* en *per el.*
Rouw japonnen.
Eene keurige sortering *mousseline* voor *kinderjaponnetjes.*
Tarlatan in alle kleuren.
Witte, *blaauwe* en *rose thibet.*
Witte en *zwarte tule.*
Tule wit met *zwart* doorwerkt.
Zwarte en *witte kant.*
Witte en *zwarte zijden blondes.*
Zwarte zijden mantilles in vele soorten.
Idem kanten.
Gekleurde zijde
Zwarte zijden mantels à la Garibaldi. Deze zijn zeer *elegant.*
Een groote sortering *sorties* voor dames en kinderen.
Geknoopte zijden sortis.
Challiq sortis van wit met *blaauw gemonteerd.*
Idem rose.
Idem. witte challiq, chale rond. Deze modellen zijn door de keizerin van Frankrijk het laatste gedragen.
Keurige opgemaakte *dameshoeden.*
Intérieurs voor *hoeden.*
Allerprachtigste *bal-coiffures* zooals nog nimmer op Java geweest zijn.
Kapsels van chenille in alle kleuren met goud doorwerkt.
Haarnetten in diverse kleuren met goud doorwerkt.
Schildpadden kammen opgemaakt met haarnetten. Bijzonder nieuw.
Bruidskransen in vijftig soorten.
Allerliefste *kinderkransjes.*
Bruidssluijers van zijden blonde geheel gewerkt met vloszijde.
Witte zijden dameskoussen.
Idem fijne fil d'Ecosse.
Goudlederen damesschoenen met rosetten en hakjes.
Zwarte verlakte en *witte satijnen schoenen.*
Jongens- en *meisjesschoenen* met gespen en rosetten.
Witte glacé dames- en *heerenhandschoenen* van Jouvin.
Witte zijden en *satijnen handschoenen.*
Idem zwarte voor heeren en dames.
Zwarte en *witte zijden mitaines.*
Idem zijden kindermofjes.
Heeren en *dames fil d'Ecosse handschoenen.*
Zijden chatilames met kwasten en ringen.
Zephir nouveauté met *goud.*
Gouden ceintures met schuiven.
idem. lederen.
Garnitures voor *japonnen* met *rozetten* en *kwasten.*
Natles met goud.
Chemisetten met *lint.*
Een groote sortering *Oudinot rokken.*
Fluweelen linten in soorten.
Een groote sortering *zijden linten.*
Diverse soorten *plooilint* met kant.
Galon nouveauté.
Boutons Clothilde.
Waaijers met *bouquetten* en *veêren.*
Wit, zwart en *rose glimmend katoen.*
Zwarte toiletspelden.
Eng. spelden.
Beste naalden in *doosjes.*
Batist lint in *doosjes.*
Brijkokers.
Kinderspeelgoed.

Verders:
Extra fijne *Fransche* en *Eng. odeurs* waarbij is *amandelzeep*, *haarolie pomade* etc. etc. te veel om alles te noemen.
DE TOKO ZAL OOK DES AVONDS GEOPEND ZIJN.
bij
(768) **M. REMMERT.**
Kaliesosok No. 2.

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.

Nooit is een geneesmiddel op het eiland Java ingevoerd, zoo populair geworden als deze Pillen. Dezelve hebben reeds alle andere medicijnen, voor alle ziekten het meest heerschende in dit eiland, verdrongen. Voor galkoortsen, maagongesteldheid, ontlasting, aanbeijen en alle ongeregeldheden in het slijmvlies der ingewanden, worden dezelve hoogst krachtdadig bevonden. Door het gebruik der Pillen verdwijnt de koorts, de gal herkrijgt derzelver geregelde koers, en de maag hare veerkracht; de ontsteking der ingewanden houdt op, en eetlust, sterkte en opgeruimdheid komen terug. De Zalf werkt even zoo vermogend als deze Pillen. Klierachtige gezwellen, zweren, etterbuilen, jicht enz. wijken voor dezelve zoo spoedig dat men gelooft onder den invloed te zijn van een buitengewoon toovermiddel.

Ad. ƒ 1,— ƒ 3,— en ƒ 5,— per doos of pot, naar gelang van derzelver grootte, bij

(781) LE ROY & CO.

BENOEMINGEN, BESLUITEN enz.

JAVASCHE COURANT

van den 22sten Mei no. 41.

Bij Koninklijk besluit van den 3den October 1860 no. 87, is aan den kapitein-luitenant ter zee van het sedentaire zeewezen in Nederlandsch-Indie, met verlof in Nederland, N. baron Gansneb genaamd Tengnagel, laatstelijk chef van het beheer over de gouvernements schoeners en kruisbooten, op het daartoe door hem gedaan verzoek, verleend een eervol ontslag uit 's lands dienst, met ingang van den eersten Januarij 1861, onder toekenning van pensioen.

Civiel-Departement.

BENOEMD:

Tot haven-, pakhuis- en zoutverkoop-pakhuismeester te Sambas, residentie Wester-afdeeling van Borneo, de op zijn verzoek eervol uit Z. M. militaire dienst ontslagen tweede luitenant der infanterie J. L. l'Epagniol.

OPGEDRAGEN:

De waarneming der betrekking van tweeden op zich zelfstaanden auditeur-militair bij den krijgsraad te velde in de Zuid-en Ooster-afdeeling van Borneo, aan mr. W. de Booij, griffier bij d n omgaanden regter in de eerste afdeeling op Java.

Militair Departement.

BEVORDERD:

Tot apotheker der tweede klasse bij het groot militair hospitaal te Soerabaja, de apotheker der derde klasse L. J. J. Michielsen, thans ter beschikking te Batavia.

OVERGEPLAATST:

Bij het groot militair hospitaal te Samarang, de apotheker der derde klasse M. J. Hellendoorn, van het groot militair hospitaal te Soerabaija.

Marine Departement.

GOEDGEKEURD:

Dat bij de dienst der Gouvernements Schoeners en Kruisbooten.

IS GEDETACHEERD:

Als tweede machinist aan boord van den gouvernements stoomer *Java*, de machinist der derde klasse bij de Nederlandsche marine A. van Ameijden van Duijn.

NEDERLANDSCH INDIE.

Soerabaya, den 27sten Mei 1861.

TELEGRAM.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland aan den generaal majoor, civiel en militair gouverneur van Sumatra's Westkust A. Meis.

Eervol ontslag aan den eersten luitenant der infanterie F. J. Duchateau en
aan den apotheker derde klasse J. C. van Oven.

GESTELD:

Op nonactiviteit de officier van gezondheid der derde klasse H. W. Sinninghe, de eerste luitenant der infanterie H. M. Wagner en de tweede luitenant der infanterie J. M. de Kok.

Aangekomen Passagiers.

Met de Nederl. Ind. stoomboot *Batavia*, kapt. Neije, van Batavia via Samarang: de heeren Cook, van Leeuwen, Happe, van Lier, van der Stok, P. Kervel, Kolff, Driesch, de Mol van Otterloo, Gerard, Gronovius, Stekkinger, Johnston, Dunger, van Ooijen, van Kervel en fam., kapt. Schmoler en fam., van Lazen en fam.

Vertrokken Passagiers.

— Met het Ned. Ind. stoomschip *Padang*, kapt. A. Guijot, naar Singapore via Samarang en Batavia de heeren C. J. van Bueren, G. W. Lucardi en R. Liddle.

Men schrijft ons van Sumatra's Westkust.

Onlangs hadden wij hier ter reede de Sardinische bark *Luciano Manaro*, gezagvoerder S. Torre.

Vier man der Equipage verlieten in stilte dien bodem met eene sloep en schenen van plan te zijn naar *Singapore* te ontvlugten.

Oelakan en *Tikoe* werden door hen aangedaan; waar zij water innamen en levensmiddelen inkochten.

Niemand verstond hen echter, en duidelijk was 't hun aan te zien, dat zij vreemdelingen en geene Nederlanders waren. Dit wekte argwaan; zij werden gearresteerd en naar *Padang* opgezonden, van waar men ze naar *Batavia* zal expedieren, om in handen der bevoegde autoriteiten te worden gesteld.

Slechte behandeling aan boord geven zij als de reden hunner ontvlugting op.

Zij mogen zich geluk wenschen met deze in hechtenis neming. Zij zijn grooter gevaren ontkomen, dan zij zich ook in de verste verte hadden kunnen voorspellen. Op de Noord- of anders zeker op de Noord-Oostkust van Sumatra hadden zij den dood gevonden. Deze kusten toch zijn voor een groot gedeelte onbewoond, en daar waar menschen wonen, kan men gerust aannemen dat meer vijanden dan vrienden zijn. Welligt dachten zij hier de Toskaansche zeestranden te vinden die hun overal een gastvrije verblijfplaats zouden hebben aangeboden! Die ongelukkigen! wat zouden zij buiten den waard gerekend hebben.

BATAVIA. Bijzondere mededeelingen uit 's Gravenhage ontvangen wettigen de verwachting, dat op het gebied der Coloniale Politiek binnen kort groote gebeurtenissen worden voorbereid. (*J. B.*)

Men schrijft ons van Palembang:

„Voor eenige dagen hadden eenige ingezetenen dezer plaats het genoegen den stoomhoutzaagmolen aldaar in volle werking te zien. De regelmatige werking der machine, de snelheid waarmede de boomen worden verzaagd en vooral de schoone planken daarvan voortkomende, doen Direkteur en Machinist beiden eer aan en deden algemeen de hoop koesteren, dat een ruim debiet van hout den eersten moge schadeloosstellen voor den moeijelijken en langdurigen arbeid die tot hiertoe noodig was, om door veranderingen en verbeteringen van die onderneming te maken wat zij thans is." (*B. H.*)

ZUID- EN OOSTERAFDEELING VAN BORNEO. — Berigten, loopende tot den 20sten April jl., melden het volgende:

De vijand bleef zijne tactiek van plunderen en rooven volgen, terwijl aan onze zijde de gewone patrouilledienst voortgezet werd. Op den 15den April vertoonde zich de vijand in de kampong Soengi Loeang (nabij Amawang), doch week al zeer spoedig op de nadering van onze patrouille, die onmiddelijk onder den onder-adjudant Koch van Kendongan derwaarts gezonden was. De vijand, die even achterhaald werd, liet één gesneuvelde achter.

In den nacht van den 6den op den 7den April drong eene bende muitelingen onder Said Sambas in de kleine kampong Soengi Rapat nabij Menggapan, plunderde die ledig en nam eene menigte kampongbewoners gevankelijk mede. Het ongeluk wilde hier, dat juist de helft der bezetting op patrouille uit was, zoodat eerst den volgenden ochtend hulp kon verleend worden; geen spoor van den vijand werd echter toen ontdekt.

In het district Margasari bleef eene bende muitelingen onder Soeta Karsa het land verontrusten; de luitenant de Coenens, op het einde der maand Maart naar Benoa Rantau gezonden, om met het aldaar aanwezige detachement den vijand zoo veel mogelijk afbreuk te doen, deed met p. m. 36 man en 100 koelies van 3 tot 11 April eene patrouille, op 2 a 3 dagmarschen van Rantau in eene zuid-oostelijke rigting, vernielde eene menigte padivelden, die den vijand toebehoorden, en dwong dezen overal tot de vlugt. Gedurende al die dagen bleven de vijandelijke stroopers ons beschieten, doch op zulken grooten afstand, dat de troepen niets van hun vuur leden.

Intusschen trok Soeta Karsa van het afwezen des luitenant de Coenens te Rantau partij, om Benoa Alat te plunderen, en een 25 man sterk detachement, onder den onderadjudant van Puffelen, met 150 man aan te vallen.

Niettegenstaande de overmagt leden de muitelingen bij dien aanval eene totale nederlaag; overal werd de aanval afgeslagen, waarna de onderadjudant van Puffelen offensief liet handelen en den sergeant van Dongen met 10 man op den vijand afzond. Dit detachement gaf de muitelingen op korten afstand een paar salvo's en stelde verscheidene hunner buiten gevecht, waaronder ook, zoo men wil, Soeta Karsa zelf, die een schot in het been bekwam. Bij die offensieve beweging gelukte het aan onze troepen drie pembekels van Benoa Alat, Nior en Rantau, die bereids door den vijand ontvoerd waren, weder te bevrijden. De roovers vlugtten daarna in alle rigtingen; eene tweede patrouille zoude nog in dit district uitgezonden worden om den verspreiden vijand, zoo mogelijk, voor goed uit elkander te jagen.

Boven Pengaron was den 20sten April ook eene groote patrouille werkzaam om de Riam Kiwa zoo veel mogelijk te zuiveren.

Boven Pringgin tot Moeara Pitap werd een betere weg gemaakt, vermits de troepen daar vroeger meestal bij marschen door den vijand verontrust werden. Gedurende den arbeid werden de werklieden steeds beschoten, doch zonder eenig verlies te lijden. Na de voltooijing van den weg beproefde de vijand dien te vernielen, doch nadat een detachement gedurende eenige dagen aldaar gebivouakkeerd had, trok de vijand geheel af. Overigens werd de rust weinig gestoord.

Van de Tanah Laut, Kapoeas en Kahaijan zijn de tijdingen zeer bevredigend; aan de versterking te Kahaijan waren zelfs twee hoofden der boven-Kahaijan gekomen, om trouw aan het Gouvernement te beloven. Sedert den opstand had nog geen hoofd van de boven-Kahaijan durven afkomen.

Op den 13den April gelukte het de Bali vlot te krijgen, zoodat de vrees, die men koesterde, van een geheel saizoen dat vaartuig te moeten missen, gelukkig verdwenen is.

De Suriname kwam den 15den van Koetei terug; aldaar was alles rustig.

De Koeteinezen waren den 14den Maart naar de Boven-Doeson opgerukt, doch, dewijl de beweging van eene zoo groote magt slechts langzaam geschiedt, waren zij in het begin van April nog niet over de grenzen van Koetei;— de sulthan is zelf mede gegaan.

Het hoofd van Daijoe, dat door de opstandelingen ontvoerd was, is weder terug; gedurende de plundering van zijne kampong heeft hij zich door de vlugt weten te redden.

Van Hidaijat werd niets naders vernomen.

Antasari is steeds aan de boven-Mantalat.

— Latere per telegraaf, ontvangen berigten van Banjermasin, loopende tot den 16den Mei, melden het navolgende:

De toestand der afdeeling is veel verbeterd. De opstandelingen, die de geruchten verspreid hadden, dat Bandjermasin en Marahaban bedreigd werden, hebben zich gedeeltelijk onder Goesti, Kapitian en Taal onderworpen en hebben trouw aan het gouvernement beloofd. De overigen zouden eerstdaags ook vergiffenis komen vragen. Sommigen hunner hebben zich aangeboden om andere hoofden der opstandelingen uit te leveren. Om Kandangan is de vijand weder verdreven; van 28 April tot 5 Mei is men daar herhaaldelijk uitgerukt en hebben verscheidene schermutselingen plaats gehad, waarbij de vijand steeds op de vlugt sloeg. Men is er ook in geslaagd, om de omliggende kampongs weder van vijanden te zuiveren. De opstandelingen zijn met eenig verlies afgetrokken, hebben zich verspreid, en in het gebergte Paramasin begeven. Bij die gevechten is de 1ste luitenant L. J. F. E. von Ende, in de pols gekwetst en hebben wij nog 3 dooden en 6 gewonden gehad. De kolonne Han akers is ten gevolge van den gunstigen toestand weder naar Pantai Ambawang teruggekeerd.

Eene andere kolonne zoude nog eenigen tijd te Kandangan blijven om de hier en daar zwervende opstandelingen geheel te verdrijven.

In de Riam Kiwa en in het district Margosari kwam de zwervende bevolking terug. In de Riam Kanan gingen de zaken eenigzins vooruit. In de Tanah Laut blijft de rust ongestoord.

Men wil, dat weder eene vijandelijke bende oostwaarts van Alai zich ophoudt in het gebergte en aldaar eene versterking heeft, door 200 geweerdragenden en 3 kanonnen verdedigd.

Hoewel dit berigt wel zeer vergroot zal zijn, zal de vijand er niettemin eerstdaags opgezocht worden.

Van Amonthai, Tabalong en Ringin valt niets belangrijks te melden. Gedurende de vijandelijkheden om Kandangan heeft de vijand door beloften en bedreigingen getracht de kampong N gara tot het kiezen zijner partij over te halen, doch deze kampong heeft kortaf geweigerd en het districtshoofd is met 200 Negarezen den vijand te gemoet getrokken tot halfweg Kandangan. Eenige verspreide roovers ontmoetende, zijn deze muitelingen op de vlugt geslagen. Van den inval der Koeteinezen is niets naders vernomen dan alleen dat de boven-doesoeners zich bedreigd gelooven door 6000 Dajakkers. De hoofden aldaar Soera Patti, Karta Patti, mas Anom enz. doen weder pogingen om hunne onderwerping to doen aannemen; zij durven zich evenwel niet te Marabahan of Bandjermasin vertoonen, en deze is de voorwaarde, waarop alleen hunne onderwerping zal aangenomen worden; ook met het oog op hunne naderende Koeteinezen wordt hunne onderwerping voor als nog van de hand gewezen. De kolonne tegen Antasari is den 13den Mei van Mangkatip en Tanrong Loijang opgerukt.

De gezondheid der troepen is redelijk. Onder de officieren waren vele zieken.

— Via Soerabaija zijn per telegraaf de navolgende berigten ontvangen:

CELEBES EN ONDERHOORIGHEDEN (14 Mei). — De *Reinier Claeszen* is van een togt langs de west- en noordkust van Celebes den 19den April te Makasser teruggekeerd; na op den 4den dier maand vruchteloos op eene groote rooversprauw nabij het eiland Pengalasan te hebben jagt gemaakt. Den 13den April had dit stoomschip eene ontmoeting met 16 rooversprauwen, die zich op de westkust van Mandhar in de baai van Tejar schuil hielden. Drie gewapende sloepen, door infanterie bijgestaan, moesten van den aanval op die zeeroovers, uit hoofde van overmagt, afzien. Reven en klippen verhinderen het stoomschip de roovers te naderen, die van de duisternis des nachts gebruik maakten om te ontsnappen en te vergeefs werden nagezet. De *Gedeh* is den 21sten April met eene kruisboot en een detachement van 50 man infanterie naar straat Makasser gestevend, om de zeeroovers op te zoeken.

De *Reinier Claeszen* is den 24sten daaraanvolgende mede derwaarts vertrokken.

Op 1 Mei is de *Soembing* te Makasser aangekomen ter versterking van het station. De *Gedeh* keerde aldaar den 3den Mei terug zonder zeeroovers ontmoet te hebben.

De verzoening tusschen den leenvorst en den Toemilalang van Boni is tot stand gekomen. Laatstgenoemde bevindt zich met een aantal voorname Bonische prinsen op weg naar Makasser.

Den 19den Februarij is op het rif Wangi-Wangi nabij Boeton gestrand en totaal verongelukt de Nederlandsche brik *Schiller*, gezagvoerder Saltkorn, van Batavia naar Hongkong. De bemanning en passagiers zijn gered.

Tusschen Bonerate en Kalaoe is onlangs een schoener, naam onbekend, totaal vergaan.

De doelong van Lamoeroe met datoe Mario Riwawo zijn den 10den Mei te Makasser aangekomen en hebben den 14den daaropvolgende ten gouvernementshuize nederig hunne onderwerping aangeboden en vergiffenis gevraagd.

De vorst van Sodeng maakt toebereidselen voor eene reis naar Makasser.

Op 2 Maart is op de reede van Boeton gestrand de Nederlandsch-Indische bark Fathoel Wadjab, beladen met gouvernements steenkolen. Men dacht het schip te redden; een gedeelte der lading was geborgen en met lossen werd voortgegaan.

TERNATE (Maart). — Bij gelegenheid, dat hr. B rnstein in de maand Februarij het ten zuiden der hoofplaats gelegen Sabila-gebergte beklom, is door hem eene groote hoeveelheid muskaatnoten-boomen ontdekt, waarvan het bestaan, naar het schijnt, aan de inboorlingen van dat eiland onbekend was.

De weêrsgesteldheid was normaal; nu en dan viel er regen, doch over het algemeen had men goed weder.

De gezondheidstoestand onder de Europeanen was gunstig, doch onder de inlandsche bevolking liet zij veel te wenschen over. Voortdurend heeft men eenige gevallen van pokziekte waargenomen, terwijl op het gebied van den sultan te Ternate vele koortslijders voorkwamen, waarvan velen bezweken. De Ternataan stelt geen vertrouwen in Europesche geneesmiddelen, daarentegen wel in de vaccine, welke, als het eenig afdoend middel tegen pokziekte, algemeen wordt toegepast. Vaccinatien en revaccinatien hebben dan ook in groot getal plaats gehad. Ook te Batjan hebben zich vijf gevallen van pokziekte voorgedaan, waaraan geen der lijders is bezweken. Vaccine-stof was daar voorhanden en ijverig werd met het inenten voortgegaan.

MENADO (8 Mei). — Overal heerscht rust en tevredenheid. De rijstoogst is begonnen en in de Minahassa belooft hij zeer voordeelig te zijn. Z. M. stoomschip *Het Loo* heeft op een kruistogt door de Tomini bogt en langs de oostkust van het zuidelijk schiereiland van Celebes tot Mindano geene zeeroovers ontmoet. (*J. C.*)

— Volgens te Singapore ontvangen berigten van latere dagteekening dan de laatst aangekomen mail, had de toestand van Europa een ongunstiger aanzien bekomen. GARIBALDI zou zijne krijgsmakkers hebben bijeengeroepen om tegen Venetie op te trekken.

Pruissen zoude Holstein bezet en Frankrijk in deze zaak voor Denemarken partij gekozen hebben. (*Sam. C.*)

NEDERLAND.

AMSTERDAM, 8 April. Ten einde de jonge lieden, studerende aan het Nederlandsch Israëlitisch rijks-seminarium te Amsterdam, in de gelegenheid te stellen de theoretische lessen in de kanselwelsprekendheid practisch te beoefenen, heeft het kerkbestuur der Nederlandsch Israëlitische hoofd-

nagoge alhier bereidvaardiglijk het kerkgebouw op de Deventer Houtmarkt daartoe beschikbaar gesteld, alwaar Zaturdag jl. des namiddags ten 12½ ure, in bijzijn eener overgroote belangstellende schare de eerste predicatie op allezins doeltreffende wijze werd gehouden door den student, den heer L. B. Perel. Naar wij vernemen zullen nog drie jonge lieden zich achtervolgens binnen die synagoge doen hooren.

AMSTERDAM, 8 April. — Naar men verneemt begaf zich heden eene commissie van 3 leden naar Prof. M. Des Amorie van der Hoeven, om hem uit naam van een groot aantal studenten en oud-studenten een adres van dank aan te bieden voor zijne voordragten over de bespiegelende wijsbegeerte, in den loop van dezen winter alhier gehouden. Zij betuigden hunne levendige sympathie voor zijn persoon, hunnen hartelijken dank voor de vruchten van zijn rijken geest, in die voordragten door hem neêrgelegd, in het bijzonder voor zijn streven om de wijsbegeerte van dit athenaeum gelijken rang te verschaffen met de overige wetenschappen. Zij verklaarden dat het hun goed was geweest ook in hem te zien, dat het onzen tijd niet ontbreekt aan mannen, wie het ernst is met hun streven naar de waarheid, en eindigden met den wensch dat hij nog lang een sieraad zal blijven van dit Athenaeum. Hierop betuigde de hoogleeraar op hartelijken toon der commissie zijnen dank en verzocht haar dien aan de overige onderteekenaars over te brengen.

AMSTERDAM 9 April. — Uittreksel uit het door den waarnemenden consul der Nederlanden te Hongkong aan het departement van Kolonien gezonden overzigt van de scheepvaart in die haven, gedurende de tweede helft van het jaar 1860. Slechts één Nederlandsch schip met directe bestemming naar Hongkong heeft gedurende dit tijdsverloop deze haven bezocht, terwijl 13 schepen metende 8703 tonnen, uit verschillende havens van Groot Britannie, voornamelijk in lading hebbende steenkolen voor de Engelsche marine, in deze haven zijn aangekomen: 4 vreemde schepen, metende 1277 tonnen, en 1 Nederlandsch schip hebben rijst van Batavia aangebragt; 17 Nederlandsche schepen, metende 11,046 tonnen, zijn naar Batavia ter bevrachting en 9 schepen, metende 3829 tonnen, zijn naar verschillende havens in deze wateren vertrokken; 8 vreemde schepen, metende 4598 tonnen, zijn naar Batavia vertrokken ter bevrachting. De in dit tijdsverloop plaats gehad hebbende oorlog in China moet als de voorname reden worden aangemerkt, waarom zoo vele Nederlandsche schepen naar Batavia zijn vertrokken om bevracht te worden. Deze oorlog heeft echter geen noembaar nadeel uitgeoefend op den handel in de haven van Hongkong, als zijnde deze eene vrijhaven. Voornamelijk ten gevolge van het door het Britsche gouvernement aangewonnen terrein, hetwelk tegenover het eiland Hongkong is gelegen, laat het zich voorzien, dat de haven van Hongkong dagelijks in belangrijkheid zal toenemen en waarmede de handel aldaar gelijken tred zal houden, zoodat ook Nederlandsche kooplieden en reeders hiervan hun voordeel zullen kunnen trekken.

* DEVENTER, 7 April. Tengevolge van de vele vraag en den geringen voorraad van steen, hebben de steenbakkers in dezen omtrek onlangs besloten den prijs van dat artikel met één gulden per duizendstuks te verhoogen.

ELECTRISCHE WERELD-TELEGRAAF.

— Terwijl de bekende poging tot verbinding van de beide halfronden door de gezamentlijke werking van Engeland en Noord-Amerika plaats had, (eene poging die nog mislukte), droeg een praktisch man de zaak aan het Fransch Instituut op geheel nieuwe grondslagen voor. De Heer Verard de Sainte Anne was de ontwerper. Zijne verhandeling werd bij genoemd wetenschappelijk ligchaam, en wel bepaaldelijk door den Heer Babinet, onderzocht, die het plan „het meest te verwezenlijken noemde, niet alleen ter verbinding van de oude en nieuwe wereld, maar ook in alle rigtingen van Afrika, Azië en later Occanië. Het oordeel van den Heer Babinet is van te meer gewigt omdat die geleerde reeds van 1822 af, eerst onder de leiding van den beroemden Ampere, zich met het onderwerp der electrische telegrafen heeft bezig gehouden, waaraan gedurig meer belang wordt gehecht, als een der snelste en belangrijkste middelen van gemeenschap en onvermijdelijk geworden in den tegenwoordigen staud der beschaving. De Heer Babinet verklaart zich thans, na de verkregen ondervinding, met kracht voor het stelsel door den Heer Verard de Sainte Anne voorgeslagen, dat hoofdzakelijk daarin bestaat, om zooveel mogelijk kuststreken te houden, en de onderzeesche verbindingen zoo kort mogelijk te doen zijn. Wij zijn in staat gesteld de hoofdlijnen en strekking van dit plan mede te deelen. Deze komen hierop neder:

Weinige jaren geleden, zegt de ontwerper, werd ons plan tot aanleg van een spoorweg van Calais naar Bassora over Konstantinopel en het leggen van eene telegraaflijn, die de vijf deelen der wereld onderling zou verbinden, eene utopie genoemd.

Maar alle groote vraagstukken van vooruitgang, van algemeen nut en beschaving, welke ook de zwarigheden en vooroordeelen zijn mogen, die zij in den aanvang ontmoeten, komen toch eindelijk in den geest des volks tot rijpheid, en de zoogenaamde droom wordt tot werkelijkheid, zoodra door den loop der gebeurtenissen de tijd gekomen is.

Zoo is dan ook heden ten dage het ontwerp van eene bijna geheel continentale telegraaflijn, die Europa met Amerika zou verbinden over de Behringstraat of de Aleuten, een ontwerp, dat weleer als eene hersenschim werd beschouwd, zijne uitvoering nabij, hetzij die lijn van den Amurstroom naar Moskou over Siberie zal gaan, hetzij ze den zeeoever zal volgen om Peking, Nankin en Canton aan te doen, om van daar op Calcutta uit te loopen en van Calcutta zich naar het westen uit te strekken.

De weg langs de kusten, die langer is dan de Siberische, biedt ontegenzeggelijk bijzonder veel voordeelen aan. Vooreerst is de uitvoering daarvan gemakkelijker, dank zij de zee, die een natuurlijken toegang tot zijn aanleg en toezigt aanbiedt; daarbij verbindt hij al dadelijk, zoo onderling als met Europa en Amerika, de grootste middenpunten van productie, van bevolking en van handel, die op deze wereld gevonden worden; hij dient, in Azie alleen, den landbouw, de nijverheid en het verbruik van bijna *zeven honderd millioenen menschen*, dat is *twee derden* van het menschengeslacht, terwijl de Siberische lijn, welke door koude, bijna onbewoonde en onvruchtbare streken loopt, die van China door onmetelijke woestenijen gescheiden zijn, ter nauwernood vier of vijf millioen half wilde inwoners zou ontmoeten.

Deze eenvoudige vergelijking regtvaardigt genoegzaam onze voorkeur voor de kustlijn en de mannen der praktijk zullen niet meer dan wij aarzelen over de keuze en de noodzakelijkheid van een weg, die de Europesche handelaars in staat zal stellen, binnen weinige uren te Calcutta, te Canton, te Shanghaï en te New-York bestellingen van katoen, zijde of indigo te doen en hunne Amerikaansche of Aziatische correspondenten de gelegenheid geven, hun bijna in denzelfden oogenblik om die Europesche waren te vragen, welke voor het plaatselijk gebruik noodig zijn.

Zelfs is het niet meer noodig, bepaaldelijk die voorgestelde lijn te scheppen; zij behoeft slechts te worden aangevuld, want vele brokstukken bestaan reeds en twee telegraafnetten werken al sedert jaren aan hare beide uiteinden.

Als men let op de reeds gevestigde afdeelingen en die, welke nog in aanbouw of opneming zijn, dan staat men verbaasd over de snelheid, waarmede deze reuzen-arbeid zijne voltooijing te gemoet gaat.

In de Vereenigde Staten alleen, beslaat het telegraafnet eene uitgestrektheid van meer dan 70,000 kilometers, en nog kort geleden heeft de regering van Washington een besluit genomen tot voltooijing van de lijn van San Francisco (Nieuw-Californie) naar New-York, die van dat laatste punt uit niet meer dan 14,000 kilometers zal behoeven voort te loopen om Canton te bereiken en zich daar te verbinden aan de westelijke lijn die eene uitgestrektheid van 9500 kilometers heeft; waardoor men gemakkelijk (als de lijn vrij is) te Parijs en te Londen binnen *een uur vijftig minuten* tijdingen uit Canton zal kunnen ontvangen, uit New-York binnen *twee uren twintig minuten* en uit Valparaiso binnen *drie uren vijftien minuten*.

Van New-York naar Canton zullen veertien groote stations worden opgerigt; het bedrag der kosten van aanleg zal 8 millioen frs. niet te boven gaan; „de wisseling alleen van telegrafische depêches, waartoe de drukpers aanleiding zal geven, zal meer dan voldoende zijn om de exploitatiekosten te dekken en eene aanmerkelijke rente te verzekeren aan de deelhebbers van deze onderneming" zegt de heer Collins, consul der Vereenigde Staten te Nicolajewsk.

In Japan is reeds concessie voor het telegraafnet verkregen en is men bezig met het aanleggen van eene sectie.

Van Jeddo loopt de hoofdlijn naar de Straat van Korea, om van het een of ander punt van het eiland Quelpaard op Shanghae, Nankin en Canton te worden geleid.

Nieuw-Zeeland is reeds door eene kabel met Australie verbonden.

In Australie eindelijk, is reeds sinds twee jaren Melbourne met Sydney verbonden en de aanleg van deze lijn wordt langs de kust in de rigting van de Torres-straat voortgezet; zij zal op een der punten van deze straat worden gehecht aan den tak, die van Calcutta uit over de Sunda-Eilanden, Tairi en des noods over de Paasch- en San-Fernandez Eilanden naar Valparaiso, in Zuid-Amerika, zal worden gerigt.

Op de Sunda-Eilanden is Batavia met Singapore verbonden; Borneo en Manilla zullen weldra ook aan dat punt worden vastgeknoopt.

In het Indische rijk begint, dank zij de stoute poging der Engelschen, de aanleg van spoorwegen en telegraaflijnen zich belangrijk uit te breiden.

Van Kaap Galles op het eiland Ceylon, verbindt eene lijn Maissour en Madras, alsook de Fransche bezittingen, Karikal, Pondichery en Yanaon met Calcutta.

De groote telegraaflijn van het Indische rijk, die van Calcutta uitgaat en langs den in aanbouw zijnden spoorweg loopt, verbindt deze hoofdstad met Benares, Lucknow, Agra, Delhi Lahore; van Delhi rigt zij zich op Hyderabad, eene belangrijke stad en heerlijk gelegen aan de monding van den Indus op de grenzen van Beludschistan.

Van Bombay ten Oosten, loopt eene eerste lijn naar Goa in de Portugesche bezittingen; ten Westen volgt eene tweede lijn het plan van de spoorbaan, die zich uitstrekt naar Kurrachea, een punt van waar veel handel met het Westen wordt gedreven. Van Kurrachea strekt zij zich in de rigting van Hyderabad, waar het aanhechtpunt is van de Indo-Chinesche lijnen en die van den Archipel in de Stille Zuidzee.

Zoodanig zijn de belangrijke afdeelingen, die reeds aangelegd of nog in aanleg zijn in de verwijderde Oosterstreken en die, onderling verbonden, het Westen zullen bereiken.

De westelijke ader, die, over Parijs, Lissabon met Petersburg verbindt en over hare geheele uitgestrektheid in werking is, vereenigt in hare verschillende vertakkingen de meeste Europesche natien met elkander.

Deze ader kruist nabij Parijs de centrale lijn, die bestemd is om de groote ader van het Westen naar het Oosten te worden en die van Londen en Calais uitgaat om te reiken tot de verste kuststreken van Azie en Amerika en in haren loop de vijf werelddeelen te verbinden.

De aanleg van deze hoofdader wordt ijverig voortgezet in Aziatisch-Turkije en binnen weinige maanden zal zij het doel van hare schepping hebben bereikt. Weldra zullen Bagdad, Bassora en de Perzische golf verbonden zijn met Konstantinopel, Rome, Weenen, Petersburg, Berlijn, 's Hage, Londen, Parijs en Lissabon. Als die lijn eens tot de Perzische golf voltooid is, zal zij de eerste schrede zijn tot een onberekenbaren vooruitgang in de gemeenschap tusschen Indie en Europa, daar zij Parijs en Londen aanmerkelijk nader tot Calcutta zal brengen.

De gemeenschap tusschen Indo-China en het Westen, langs den weg van Aden en Suez, den tegenwoordigen weg, vordert ten minste vijf en dertig dagen; want de ondervinding bewijst, zoo als een gunstig bekend schrijver nog onlangs deed opmerken, dat het onvoorzigtig zoude zijn om ernstig staat te maken op den aanleg van onderzeesche kabels voor eene geregelde telegrafdienst en dat de beste gelegenheid tot aanleg van telegraaflijnen te land in de zuidelijke landen gevonden wordt.

Langs de telegraaflijn, die wij voorstellen, zal de dienst in alle veiligheid plaats hebben en zal men eene stellige gemeenschap, en binnen weinige uren, erlangen.

Is het nu niet in het belang van alle Europesche gouvernementen, die, even als Belgie, Zwitserland, Sardinie, Oostenrijk, Pruisen, Denemarken, Zweden en Noorwegen, in navolging van Portugal, Spanje en Nederland trachten zich in Azie middenpunten van nijverheid en handel te scheppen, is het niet in hun belang, zeggen wij, den spoedigen aanleg te bevorderen van den voornaamsten geleider van die resultaten, de electrische telegraafdraad?

Frankrijk vooral heeft er belang bij, dat die lijn zoo spoedig mogelijk tot stand kome, omdat het niet slechts om zijne bezittingen in Indie maar ook door zijne expeditie naar China in het verre Oosten blijvende handelsbetrekkingen moet aanknoopen.

Te meer moet Engeland met alle kracht zulk eene onderneming ondersteunen, daar met den dag voor dat land de noodzakelijkheid toeneemt van regtstreeksche en snelle gemeenschap tusschen het moederland en zijne Indische bezittingen.

De Chinesche expeditie en andere gewigtige redenen vorderen dus dat eerst de gapingen worden aangevuld tusschen Moussoul en Hyderabad, Calcutta, Bangkok en Singapore. Alles wijst er op dat onder den invloed der belangen, die hier gedrongen zijn zaam te smelten, deze steden zoo spoedig mogelijk door eene telegraaflijn met elkander verbonden moeten worden.

De aanvulling van deze twee bestaande leemten zou Europa in staat stellen, uit Singapore te 's Hage, Parijs, Londen, Madrid en Lissabon tijdingen te ontvangen van de verbondene legers der Chinesche expeditie en dat in minder dan een dag; uit Shanghaï in tien dagen, Hong-kong in zeven, Hué in vijf, uit Manilla in zes, uit Borneo in vier, uit Australie in tien dagen, uit Batavia in weinige uren.

Bij zulke uitkomsten begrijpt men de groote voordeelen, die in de tegenwoordige omstandigheden te verwachten zijn voor eene maatschappij, welke zulk eene onderneming zou opvatten, en welk eene weldaad zulk een werk voor de regeringen, den handel, de nijverheid en de wetenschap zou zijn.

Dit reusachtig ontwerp, dat zich aan vele bestaande telegraaflijnen vasthecht, zou in groote mate verwezenlijken, wat lord Palmerston eenige jaren geleden in eene wetenschappelijke vergadering verklaarde, namelijk dat hij niet rusten zoude, voor dat hij in een half uur tijds tijdingen van Britsch Indie zoude hebben; dat dit de groote eisch was dien hij der wetenschap stelde, en dat hij de vervulling daarvan voorzag, ofschoon velen op het oogenblik waarop hij sprak dit als eene loutere hersenschim beschouwden.

Naar wij vernemen is het ontwerp van den heer Vérard de Sainte Anne thans aan alle regeringen van Europa ter overweging toegezonden.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag	Naam van het Schip	den Gezagvoerder.	Grootte van 't schip in Lasten.	van waar gekomen.	wanneer gezeild.	welke plaats aangedaan.	werwaarts bestemd.	Agenten.
Mei	25	Nederl.	Krimpenwaard.	F. W. van Heijningen.	397	Nederl.	31 Dec.	geen	Soerabaija.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
„	27	Ned. Ind.	Stb. Batavia.	Neije.	120	Bat. v. Sam.	23 Mei.	„	„	W. Cores de Vries.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Mei 27	Nederl. Ind.	Stoomschip Padang.	A. Guijot.	Singapore v. Samarang en Batavia.

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsche	Hendrika,	Bonn.	Nederland.	J. F. van Leeuwen & Co.
„	Sicilie.	Schol.	Macasser.	„ „ „ „
„	Maasstroom.	Mellema.	Nederland.	„ „ „ „
„	Delft.	van Sielkerken.	„	Fraser Eaton & Co.
Pruissische	Ferdinand Brumm.	C. Voss.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederlansche	Rhijnvis Feith.	Lammert.	„	„ „ „ „
„	Maria Diederika.	van Marion.	Nederland.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
„	Vrienden Trouw.	Grevelink.	„	B. Kopersmit & Co.
„	Alexander.	Dekker.	„	„ „ „ „
„	Soerabaija Packet.	Olivier.	„	Hill Brookman & Co.
Engelsche	Milatus.	Mc Dowell.	China.	„ „ „ „
„	Scotch Lassie.	Kennedy.	Onbepaald.	„ „ „ „
„	Cito of Glasgow.	J. Cannaaghan.	„	„ „ „ „
Nederlandsche	Ternate.	T. Cars. Jz.	Rotterdam.	Anemaet & Co.
„	Helmers.	Messen.	China.	Mc Lennan & Co.

Aan- en Uitvoer te Soerabaija van den 27sten Mei 1861.

AANVOER.

Van Engeland via Batavia per het Engels. schip *City of Glasgow*, gezagv. J. CAMAYHAN.

7 kisten manufacturen, 25 coll. machinerien, 2 kisten diverse, FRASER EATON & Co; 8 kisten manufacturen, ORDER; 44 kisten wijn, 200 vn. bier, 391 coll. manufacturen, 550 coll. machinerien, 12 ps. suiker pannen, 138 coll. ijzerwaren, HILL BROEKMAN & Co; 4 coll. ijzer, 5 coll. machinerien, MAJOR MATZEN & Co; 8 coll. machinerien, 54 rooster, 3000 steenen, 13 ton steenkolen, 1 kist diverse, ANEMAET & Co; 306 coll. machinerien, 10 ps. suikerpannen, 453 coll. ijzerwaren, Mc MILLAN MARTEN & Co.

UITVOER.

Naar Samarang, Batavia en Singapore per de Ned. Ind. stb. *Padang*, gezagv. GUIJOT.

1 kist manufacturen, E. TEN BRINCK & Co; 235 picols kopergeld, JOAKIM & Co; 1 paard, W. CORES de VRIES; 45 picols kopergeld, 8 kisten manufacturen, *f* 24,100 aan zilvermunt, DIVERSE PERSONEN.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 *f* 15¾.—
ARAK (per legger) *f* 55.—
WISSELKOERS 101 %.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT BIJ LE ROY & Co. TE SOERABAYA.